

**LESENCEISTVÁND KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

*8319 Lesenceistvánd, Kossuth utca 145.
Tel./fax: 87/436-151
e-mail: kozosbivatal@lesenceistvand.hu*

Szám: 1/130-39/2016.

ELŐTERJESZTÉS

**LESENCEISTVÁND KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
2016. május 18.-i NYILVÁNOS ÜLÉSÉRE**

T á r g y: Beszámoló a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény helyi végrehajtásáról

Előadó: Tóth Csaba polgármester

Előkészítő: Orbán Andrásné vezető főtanácsos

Törvényességi szempontból látta: dr. Gelencsér Ottó jegyző

Döntéshozatal: a határozati javaslat elfogadásához a jelenlévő képviselők több mint felének „igen” szavazata szükséges.

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. Törvény (továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése alapján a települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést- települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően- meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

A helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi, ill. gyámhatósági, gyámügyi feladatainak ellátását a Gyvt.-ben és a 149/1997. (IX.10.) Korm. rendeletben előírtak alapján végzi.

Az értékelés tartalmáról a 149/1997. (IX.10.) Korm. rend. 10. számú melléklete rendelkezik.

Tartalmi követelmények a települési önkormányzat és a megyei fenntartó számára, a Gyvt. 96. §-ának (6) bekezdésében előírt átfogó értékelés elkészítéséhez

I. A települési önkormányzat által készítendő átfogó értékelés tartalmi követelményei:

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
 - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
 - egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
 - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
 - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
 - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
- 4.-5.
6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciók elképzelések).

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drogrevenió stb.).

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A település lakosainak száma 2015. december 31-én	967 fő
kiskorú gyermekek száma: 0 – 18	174 fő

ezen belül:

0 - 2 év	30 fő
3 - 5 év	17 fő
6 – 13 év	74 fő
<u>14 – 18 év</u>	<u>53 fő</u>
Összesen:	174 fő

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekvédelmi törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

- Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 19. § (1) bekezdése alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 151. § (5) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,

b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

(2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 140%-át,

aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

20/A. § (1) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

Lesenceistvánd településen 2015. évben a rendszeres gyermekvédelmi jogosultság fennállása miatt augusztus hónapban 50 gyermek- 290 000,- Ft összegben- ,november hónapban 42 gyermek – 243 600,- Ft összegben- részesült Erzsébet utalvány formájában támogatásban. A természetbeni támogatás esetenkénti összege 5.800 Ft/fő volt, melyet a központi költségvetés 100%-ban megtérít.

2015. december 31-én 43 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

A 43 gyermek életkor szerinti megoszlása:

Életkor	0 – 2 éves	3 – 5 éves	6 – 13 éves	14 – 17 éves	18 évesnél id.
Fő	6	2	24	8	3

Általános tapasztalat, hogy abban az esetben ha egy családban két gyermeket nevelnek és mindkét szülő – akárcsak minimálbérért is – dolgozik már nem jogosult erre az ellátásra.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása során kérelem nem került elutasításra.

Óvodáztatási támogatás

Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapításának célja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek minél korábbi életkorban történő rendszeres óvodába járásának elősegítése.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 20/C. § (2) bekezdése alapján a települési önkormányzat jegyzője az óvodáztatási támogatásra való jogosultságát – kérelmére – annak a szülőnek vagy családbafogadó gyámnak állapítja meg, akinek gyermeke

a) tekintetében a halmozottan hátrányos helyzet fennállását a jegyző a 67/A. § (3) bekezdésében foglaltak szerint megállapította, és

b) legkésőbb annak az óvodai nevelési évben a kezdetéig, amelyben az ötödik életévét betölti, megkezdte az óvodai nevelésben való tényleges részvételt és a kérelem benyújtását megelőző időszakban legalább két hónapon keresztül a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint rendszeresen jár óvodába.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI törvény 172. § (1) bekezdése alapján „2015. június 4- ét követően a 20/C. § szerinti óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem,- ideértve a támogatás ismételt megállapítása iránti kérelmet is, - nem nyújtható be.

(2) Az óvodáztatási támogatásra való jogosultság megállapítására 2015. június 5- én folyamatban lévő ügyben a Gyvt.2015. március 31- én hatályos szabályait kellett alkalmazni azzal az eltéréssel, hogy,

a) a jogosultságot 2015. október 31-ig terjedő időtartamra lehetett megállapítani,

b) a támogatás első alkalommal történő folyósítására a 20/C. § (6) bekezdésében foglaltaktól eltérően tárgyév június 30- án kerülhetett sor.”

A települési önkormányzat jegyzője a 2015. június 5- ét megelőzően megállapított óvodáztatási támogatásra való jogosultságot - a Gyvt. 172. § (3) rendelkezése alapján- 2015. október 31- ével megszüntette.

Lesenceistvánd településen 2015. év júniusában 1 óvodás gyermek szülője részesült támogatásban. A támogatás 100%-a a központi költségvetésből visszaigényelhető.

Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 67/A. § (1) bekezdése alapján **hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről, vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapító, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli
- d) vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

2) Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

Lesenceistvánd településen a szülők kérése alapján a hátrányos helyzet fennállását 1 családban, 2 gyermek esetében, a halmozottan hátrányos helyzet fennállását 1 családban, 5 gyermek esetében állapította meg a jegyző.

- Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok

2015. március 1. naptól hatályos települési és az egyéb szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II.27.) önkormányzati rendelet értelmében települési támogatást kell biztosítani a család segélyezés elvének érvényesítésével, mely pénzbeli és természetbeni ellátás formájában is nyújtható.

A települési támogatás formái:

- lakhatási költségekhez nyújtott települési támogatás
- rendkívüli települési támogatás
- gyermekétkeztetés költségeihez való hozzájárulás... stb

Természetbeni ellátásként lehetőség van a gyermekintézményi térítési díj átvállalására, tanszervásárlásra.

A családban életvitelszerűen együtt élő személyek életmódját, szociális helyzetét, valamint a rászorultságot egységben kell vizsgálni. A települési támogatás pénzbeli vagy természetbeni formájáról a döntéshozó az összes körülmény figyelembevételével dönt.

Lesenceistvánd Község Önkormányzata a létfenntartását veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, tartósan, vagy időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő személyek, családok részére rendkívüli települési támogatást nyújt. Rendkívüli települési támogatásban részesíthető az a létfenntartását veszélyeztető élethelyzetbe került személy, akinek a családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 150%-át, az egyedül élő esetébe a 200%-át.

A létfenntartást veszélyeztető élethelyzetbe sorolható a **gyermek beiskolázási költségei** is.

Lesenceistvánd településen 3 család adott be kérelmet ilyen irányú rendkívüli települési támogatásra. A támogatások összege 29. 035,- Ft volt.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíjrendszer

A rendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatása.

A felsőoktatási önkormányzati ösztöndíjpályázatra 2015. évben **Lesenceistvándon** 1 db „A”-s pályázat érkezett.

- Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A Lesence Völgye Közös Fenntartású Általános Iskola tanulói közül a felső tagozatos diákok Lesencetomajon tanulnak, így ők a lesencetomaji óvoda konyhájáról étkeznek.

Az alsó tagozatos gyermekek Lesenceistvádon tanulnak.

A gyermekek (óvodás, menzás, napközis) étkeztetése az uzsai konyháról, az étel kiszállításával történik. A konyhát Vizeli Róbert egyéni vállalkozó üzemelteti.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 151. § (5) bekezdése alapján gyermekétkeztetés esetén

a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

aa) bölcsődés,

ab) óvodás,

ac) 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,

ad) fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, aa)-ac) alpont szerinti életkorú

gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,

I. az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézmény térítési díj 50%-át,

II. három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,

III. az ad) alpont alá tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

kedvezményként kell biztosítani az {a)-e) pont a továbbiakban együtt: normatív kedvezmény}.

Azon gyermekek szülei, akik jogosultak a kedvezményre kihasználták a lehetőségeket, igénybe vették az étkeztetést.

Az óvodások közül 22 lesenceistvándi gyermek részesül ingyen étkezésben, 50 %-os étkeztetésben nem részesült gyermek.

Az általános iskolai alsó tagozatos lesenceistvándi tanulók közül 9 gyermek ingyenes, 6 gyermek 50 %-os étkeztetésben részesült.

Az általános iskolai felső tagozatos lesenceistvándi tanulók közül 6 fő ingyenes étkezésben, 8 fő 50%-os étkezésben részesült.

2015. évben a szociális nyári gyermekétkeztetésben az Önkormányzat nem vett részt.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A gyermekjóléti szolgáltatás

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségét, a családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermekek visszahelyezését.

Lesenceistvánd településen a gyermekjóléti szolgáltatást társulással létrehozott az „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja.

Az intézmény székhelye: 8318 Lesencetomaj, Kossuth Lajos utca 91.

Levelezési címe: 8318 Lesencetomaj, Kossuth Lajos utca 91.

Telefonszáma: 87/436-774

email címe: postmaster@egyuttegymasert.t-online.hu

Felügyeleti szerve: „Lesencéktől a Balatonig” Szociális és Gyermekjóléti Alapszolgáltató Társulás Társulási Tanács.

Az „Együtt Egymásért” Szociális és Gyermekjóléti szolgálat önkormányzatok társulásának keretében önállóan működő költségvetési szervként működik. Költségvetése Lesenceistvánd települési Önkormányzat költségvetésébe épül be.

A Szolgálat négy szakfeladatot lát el: a gyermekjóléti szolgáltatást, a családsegítést, a szociális étkeztetést és a házi segítségnyújtást.

Gyermekjóléti szolgáltatás esetén az ellátási terület:

- ♣ Balatonederics község közigazgatási területe
- ♣ Lesencefalu község közigazgatási területe
- ♣ Lesenceistvánd község közigazgatási területe
- ♣ Lesencetomaj község közigazgatási területe
- ♣ Nemesvita község közigazgatási területe
- ♣ Uza község közigazgatási területe
- ♣ Hegymagas község közigazgatási területe
- ♣ Szigliget község közigazgatási területe
- ♣ Zalahaláp Község közigazgatási területe

Gyermekjóléti szolgáltatás

A Gyermekjóléti Szolgáltatás – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési – oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét. Feladatai közé tartozik a gyermekek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése, valamint, hogy az ellátandó településeken minden gyermek és szülő megfelelően tájékozódjon a jogairól és az ellátásokról. Munkájuk során igyekeznek folyamatosan megjelenni a települések közéletében. Fontos, hogy a lakosság ismerje a Szolgálat munkáját, tevékenységét, hogy a problémáikkal tudjanak a megfelelő helyre fordulni.

Nagyon fontos, hogy a családgondozás önkéntes alapon történjen, mert csakis ebben az esetben várható el, hogy a családtagok aktívan részt vegyenek a gondozási terv megvalósításában.

Alapelv, hogy az elvárt pozitív minta megerősítése sokkal inkább fejlesztő hatású, mint a nem elfogadott viselkedés állandó korrigálása, hangsúlyozása.

A segítő szakember célja nem a probléma megoldása, hanem a kliens felkészítése arra, hogy idővel saját maga tudja megoldani gondjait, problémáit.

A Gyermekjóléti Szolgálat 2015. évi gondozási tevékenysége Lesenceistvánd településen

1. számú táblázat

Sor szám	Nem és kor		Alapellátásban történő gondozás	Védelembé vétel	Átmeneti nevelt
1.	Összesen	0-2 év	2	-	-
2.		3-5 év	1	-	1
3.		6-13 év	4	-	-
4.		14-17 év	1	1	-
5.	Összesen(01-04. sorok)		8	1	1
6.	Családok száma		3	1	1

A gyermek veszélyeztetettsége: olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, lelki, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Veszélyeztetettségi tényezők:

Lakáskörülmények

- Lakás és környékének rossz állaga, higiénés állapota
- Túlzsúfolt lakás, mennyire biztos a lakóhely
- Élősködők és rágcsálók nagy számú jelenléte

Életmód

- A szülő egészségi állapota (pszichiátriai betegség, tartós betegség, fogyatékoság)
- Szenvedélybetegségek jelenléte (alkohol, drog, játék)
- A felügyelet hiánya bármely családszerkezetnél
- A szülők konfliktusos kapcsolata egymással (válás, agresszió egymással szemben)
- Az alacsony jövedelem helytelen beosztása
- Erkölcstelen életvitel (szexuális magatartás, bűnöző életmód)

Elhanyagolás

- Testi elhanyagolás: éheztetés, gondozási hiányosságok
- Érzelmi elhanyagolás: ingerszegény környezet, szeretethiányos szülő – gyerek kapcsolat, közömbösség
- Értelmi elhanyagolás: nem kíséri figyelemmel a szülő a gyermek iskolai munkáját

Agresszió

- Fizikai agresszió a gyermekkel szemben: szexuális zaklatás, bántalmazás
- Leleki agresszió a gyermekkel szemben: érzelmi zsarolás, kiabálás, veszekedés, túlzott szigor
- Felelőtlen, következtelen szülői magatartás a gyermeknevelésben

A gyermekjóléti szolgálat egész éves munkájának nagyobb részét a veszélyeztetettség megelőzése, feltárása, valamint a meglévő veszélyeztetettség csökkentése és megszüntetése teszi ki. A munka azért is nagyon összetett, mivel maga a veszélyeztetettség is komplex fogalom. Több tényező együttesen hozza létre. Szinte nincs olyan eset, ahol kizárólag egy veszélyfaktor adja a veszélyeztetettség alapját. A legfontosabb és legjellemzőbb veszélyfaktorok a mai rendszer tekintetében: anyagi problémák, párkapcsolati problémák, munkanélküliség, idő hiánya és az előző faktorok okozta feszültség következményeként a gyermeknevelési problémák, szülők közötti konfliktusok, érzelmi elhanyagolás, néha bántalmazás. Ezen faktorok oda-vissza kölcsönhatásban állnak, így gyakran több faktor együttes megléte alakítja ki a veszélyeztetettség tényét.

Az alapellátás, a veszélyeztetettség megelőzésére irányuló gondozási forma, a védelembe vétel hatósági intézkedés, mely a veszélyeztetettség megszüntetésére irányul.

A családgondozó az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető – e az önként igénybe vehető alapellátásokkal vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van szükség

Az alapellátás megszűnésének oka lehet a családgondozás eredményessége, a 18. életév betöltése, valamint más településre történő elköltözés. A megszűnés nem minden esetben tekinthető véglegesnek, vannak családok, akik rövid időn belül visszakerülnek az ellátásba, mivel a pozitív változásokat nehezen tudják hosszabb távon fenntartani, így ismét a szolgálat látókörébe kerülhetnek.

Abban az esetben, ha az alapellátás során a gyermek vagy a család nem tanúsít együttműködő magatartást, a Gyermekjóléti Szolgálat a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó intézkedések közül javaslatot tehet a Járási Gyámhivatalnak a gyermek védelembe vételére, illetve ideiglenes hatályú elhelyezésére.

2015. évben Lesenceistvánd településen az alapellátás 8 gyermeket érintett, és 1 gyermek szerepelt a védelembe vettek nyilvántartásában.

Védelembe vétel: A gyermekjóléti szolgálat - lehetőség szerint az általa összehívott esetkonferenciát követően - javaslatot tesz a gyermek védelembe vételére, ha előzetesen megkísérelte a gyermek veszélyeztettségét alapellátás keretében megszüntetni, de az a gyermek és/vagy a szülő együttműködése hiányában nem vezetett eredményre. A védelembe vétel hatósági intézkedés, gyámhivatal rendeli ki a családgondozót a családdal, gyermekkel kapcsolatos feladatok megvalósításához.

A védelembe vétel során a családgondozó gondozási – nevelési tervet készít a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapjait kitöltve, a Gyvt. 68.§ (4) bekezdésében meghatározott határidőre a szülő, a gyermek, az érintett személyek és – szükség esetén – szakemberek bevonásával.

A gondozási – nevelési terv tartalmazza a veszélyeztető körülmények megjelölését, a védelembe vételhez szükséges változásokat, ennek elérése érdekében a családgondozó, más szakemberek, szülő és a gyermek feladatait határidők megállapításával. A védelembe vétel során a családgondozó feladata: gondozási-nevelési tervben foglalt feladatok teljesítésének segítése, az érintett családtagok együttműködésének megnyerése a gondozás során, hogy sor kerülhessen a védelembe vétel megszüntetésére.

Gyámhivatal tájékoztatása – felülvizsgálat keretében – a védelembe vétel keretében történő gondozás tapasztalatairól.

Amennyiben a gondozási-nevelési terv megvalósítása szülő és a gyermek nem megfelelő együttműködése miatt nem lehetséges, a családgondozó írásban jelzi ezt a tényt a gyámhivatalnak, illetve felhívja a gyermek és a szülő figyelmét arra, hogy a védelembé vétel eredménytelensége miatt a gyermekvédelmi gondoskodás más formájára kerülhet sor. (ideiglenes hatályú elhelyezés → szakellátás)

Szakellátásban lévő gyermekek családjainak gondozása az adott településen

2. számú táblázat

Megnevezés	Gondozottak száma
Családok száma	1
Ezen családok szakellátásban lévő gyermekeinek száma	1

Szakellátásban 1 gyermek szerepel jelenleg a településen. Az átmeneti nevelt gyermekek gyámjaival, a nevelőszülőkkel, valamint vérszerinti családjukkal a gyermekjóléti szolgálatnak kapcsolatot kell tartani, elősegítve a gyermek és szülei közötti kapcsolattartást. A szolgálatunk részéről az átmeneti nevelt gyermekekkel a személyes kapcsolattartás fontos feladattá vált a gyermek gondozási helyén történő látogatással. A szülőket a tervszerű gondozás során megpróbáljuk alkalmassá tenni, hogy a gyermekek visszakerülhessenek vérszerinti családi környezetükbe. (utógondozás)

Az állam fontos feladatának tekinti a gyermekek családjukba történő visszagondozását, a módszertani intézmény hangsúlyozott ellenőrzési szempontnak tekinti ennek megvalósulását. Sajnos a szakemberek erőfeszítése ellenére a gyermekek családba való visszakerülésére, a szülő együttműködése hiányában nem tud mindig megvalósulni.

A Szolgálatnak feladata az utógondozás biztosítása is. Az utógondozás – amelyre az átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel megszűnése után kerül sor – elősegíti a gyermek családi környezetbe történő visszailleszkedését. 2015. évben utógondozott gyermek nem volt a településen.

Bűnelkövető gyermek- és fiatalkorúval kapcsolatban 1 jelzés érkezett a tárgyévben.

Lesenceistvánd településen 2015. évben válsághelyzetben levő várandós anya gondozása nem volt.

A gyermekjóléti szolgálat elsődleges célja e tekintetben a prevenció, azaz, hogy elkerülje a terhesség kapcsán felmerülő veszélyeztető tényezők megjelenését, mint pl. titkolózás, tagadás, egészségügyi ellátás megkerülése.

Segítő szakemberként fontos, hogy támogassák a várandós anyákat és családjaikat, úgy, hogy ne kelljen eltitkolni terhességüket, esetleg bántani a magzatot, önmagukat. Közösén kell megtalálni azt a megoldást, amely egyaránt szolgálja az anya, a születendő gyermek és a társadalom érdekeit.

A Gyermekjóléti Szolgáltató tevékenység a kezelt (elsődleges) probléma típusa szerint az adott településen

3. számú táblázat

Sorszám	Megnevezés	Kezelt problémák száma
1	Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	27
2	Gyermeknevelési	52
3	Gyermekintézménybe történő beilleszkedési nehézség	12
4	Magatartászavar, teljesítményzavar	2
5	Családi konfliktus	15
6	Szülők vagy a család életvitele	-
7	Szülői elhanyagolás	-
8	Családon belüli bántalmazás	-
9	Fogyatékoság, retardáció	-
10	Szenvedélybetegségek	-
11	Összesen (1-10. sorok)	108

Az előző évekhez képest a statisztikai számadatokat figyelembe véve, az elsődleges probléma a társadalmi szinten jelentkező gyermeknevelési problémák, amiket a családok rossz szociális helyzete (munkanélküliség, elhelyezkedési, megélhetési, lakhatási problémák) és a szülők életvitele okoz. Gyermeket veszélyeztető problémaként egyre inkább előtérbe kerül és gyakoribban fordul elő a szülők illetve a családtagok konfliktusos kapcsolata. A családok problémái, - amelyeket valamilyen módon kezelni kell - az esetek többségében nem önmagukban jelennek meg, hanem halmozottan fordulnak elő. A mentálisan sérülékeny szülők gyermekei állandó feszültség helyzetben élnek, ezért elő kell segíteni a stresszel való egészséges megküzdési formák kialakítását. Mindezt a Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai családlátogatások, iskolai fogadóórák keretében teszik.

Széleskörű ismereteket igényel a szakmai munka végzése. A gyermekek lelki egészsége érdekében a társszervekkel közös együttműködéssel igyekeznek orvosolni a gyermekeknél, szülőknél felmerülő pszichés problémákat, ezzel együtt megtalálni a beavatkozási pontokat. A gyermekjóléti és a családsegítői feladatok mára már nehezen határolhatók el egymástól. Folyamatosan figyelemmel kell kísérni a családtámogatási ellátásokat érintő változásokat, információt nyújtani a pénzbeli ellátásokról, munkaerő piaci kapcsolódásokról.

A Gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenysége a tárgyévben az adott településen

4. számú táblázat

Sorszám	Megnevezés	Szakmai tevékenységek száma	
1	Információnyújtás	12	
2	Segítő beszélgetés	1	
3	Tanácsadás	10	
4	Hivatalos ügyekben való közreműködés	17	
5	Családlátogatások száma	108	
6	Közvetítés más szolgáltatásba	4	
7	Első védelemben vételi tárgyaláson való részvétel	-	
8	Felülvizsgálati tárgyaláson való részvétel	Átmeneti nevelésbe vétel/ Védelemben vétel	5
9			
10	Elhelyezési értekezleten való részvétel	-	
11	Konfliktuskezelés	1	
12	Szakmaközi megbeszélés	6	
13	Esetkonferencia	1	
14	Örökbefogadással kapcsolatos intézkedés	-	
15	Adományozás	4	
16	Szociális válsághelyzetben lévő várandós anya gondozása	-	
17	Összesen (1-16. sorok)	169	

A fogadóórák időpontjáról, elérhetőségükről folyamatosan információt szolgáltatnak a település lakossága felé az önkormányzat hirdetőtábláján, önkormányzat honlapján, illetve a települések újságjain keresztül.

Fogadóórákra érkező szülőknek és a gyerekeknek az esetek nagy részében felvilágosításra, tájékoztatásra, hivatalos ügyintézésben történő segítségnyújtásra (kérelmek megfogalmazása, hivatalos szervekhez való eljuttatása), illetve gyermeknevelési, életvezetési és életmódbeli tanácsra, segítő beszélgetésekre volt szükségük.

2015. évben családlátogatás 108 alkalommal történt.

Látogatások során a szülőket gyermeknevelési, életmód – és életvezetési tanácsokkal látták el, abból a célból, hogy olyan körülményeket tudjanak kialakítani a családban, amely a gyermek test, lelki, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését lehetővé teszi.

A kommunikáció fontos eszköze a munkavégzésnek, de nemcsak a kapcsolattartás eszköze, hanem gyakran a családon belüli konfliktusok melegágya is, holott némi odafigyeléssel, empátiával a legtöbb probléma áthidalható lenne.

Az elmúlt év tapasztalatai alapján is a családgondozások során a szülők számára a segítő beszélgetések szükségességét tapasztalták. Megfigyelhető volt, hogy a gyermekek magatartási problémáinak oka felsőbb szinten, a család működési zavarában keresendő, vagyis a gyermek a családtagok közötti diszharmonikus kapcsolat tünezhordozója. A magatartászavarral küzdő gyermekek számára szükség esetén családterápiát kezdeményeztek a családtagok bevonásával. A társadalmi - gazdasági nehézségek (munkanélküliség, megélhetési problémák, az említett idő hiánya) az ezzel együtt járó mindennapos feszültség egyre nagyobb terhet ró a szülőkre, amely miatt egyre nehezebben képesek a nyugodt családi légkör biztosítására.

A szülői elhanyagolás (minőségi törődés, tartalmas foglalkozás hiánya) és a szülők- vagy a család életviteléből adódó problémák, gyermeknevelési problémák eredője legtöbb esetben az anyagi, megélhetéssel kapcsolatos probléma. A Szolgálat által nyújtott gyermeknevelési tanácsadás szolgáltatást egyre több szülő vette igénybe, akár egyszeri tanácsadás keretében. A Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel folyamatos esetkonzultációt tartva segítették egymás munkáját.

A családgondozó munkája során alkalmazott módszerek:

- Problémafeltáró beszélgetés,
- Segítő beszélgetés,
- Célzott beszélgetés,
- Tanácsadás (életvezetési, mentális, jogi, pszichológiai)

Szolgáltatások köre:

- Gyermeki jogokról, a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, valamint a támogatásokhoz való hozzájutás segítése
- Tanácsadás, segítő beszélgetések
- Hivatalos ügyek intézésének segítése
- Pszichológiai tanácsadás → nevelési tanácsadó (pszichoterápia, családterápia)
- Jogi tanácsadás
- Szabadidős programszervezés (játsszóházak)
- Szükséges szolgáltatáshoz (anyagi, természetbeni) jutás elősegítése

Iskolai igazolatlan hiányzások/iskoláztatási támogatás megvonása

10 óra igazolatlan mulasztás esetén az iskola jelzést küld a gyermekjóléti szolgálatnak és a gyámhatóságnak, majd a hatóság figyelmezteti a szülőt a jogkövetkezményekre. 30 óra igazolatlan hiányzás már szabálysértési eljárást von maga után. A gyermekjóléti szolgálat a családot, szülőt, gyermeket felkeresi otthonában, intézkedési tervet készít a tankötelezettség teljesítése érdekében.

50 igazolatlan óra esetén az iskola a jelzést megküldi a gyámhivatalnak az 50 óra igazolatlan mulasztás tényéről. Hatósági intézkedés keretében a 16 év alatti gyermeket védelembe veszi, a családi pótlék (iskoláztatási támogatás) 3 hónapra megvonásra kerül. A védelembe vétel során a gyámhatóság kötelezi a szülőt és a gyermeket bizonyos magatartásformákra, ezek megszegése súlyosabb hatósági intézkedéseket is maga után vonhat.

A fent leírtak esetén nagyon fontos a szülő/gondviselő, illetve a tanuló szoros együttműködése az iskolával és a gyermekjóléti szolgálattal. Az ifjúságvédelmi felelős az iskolában tanácsadás keretében folyamatosan segíti a gyermeket az erkölcsi nevelésben, felhívja a figyelmét a magatartási szabályokra, erősíti a pozitív magatartási normákat, emellett fontos a megfelelő szülői kontroll, valamint a feladatok teljesülésének segítése, ellenőrzése a családgondozó által.

A különböző nevelési- oktatási intézményektől 8 jelzés érkezett a magas számú iskolai hiányzásokkal kapcsolatban.

Gyermekjóléti Szolgáltatás 2015. évi szervező tevékenysége

A Gyermekjóléti Szolgálat feladatai közé tartozik az észlelő és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.

Az észlelő- és jelzőrendszer a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését gátló, vagy akadályozó magatartás, mulasztás vagy körülmény miatt kialakult állapot /veszélyeztetettség/ megelőzése érdekében végzi munkáját.

Az észlelő - jelzőrendszer képezi a szolgáltatás egyik alappilléret, mert az abban résztvevő szakemberek révén, a saját szakterületükön fellelhető, a családokkal és gyermekekkel kapcsolatos problémák jelzése során kerül a szolgálat látókörébe a megoldandó feladat.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma a tárgyévben az adott településen

5. számú táblázat

Sorszám	Megnevezés	Küldött jelzések száma
1	Egészségügyi szolgáltató	-
2	ebből védőnői jelzés	-
3	Szociális szolgálat	-
4	Közüktatási intézmény	8
5	Rendőrség	-
6	Ügyészség, bíróság	-
7	Pártfogó felügyelet	-
8	Társadalmi szervezet, egyház, alapítvány	-
9	Állampolgár	-
10	Önkormányzat, jegyző, gyámhivatal	3
11	Munkaügyi hatóság	-
	Összesen	11

Nagyon fontos szerepe van a probléma megoldásban a jelzőrendszeri tagok időbeni információinak és a megoldásban való aktív közreműködésüknek.(A táblázat az írásban megküldött esetjelzések számát mutatja.) Munkájuk során nagy segítségükre voltak az önkormányzatok, Közös hivatalok, és az intézmények vezetői, dolgozói.

A településen az észlelő- és jelzőrendszeri tagok együttműködése jónak mondható. A jelzőrendszeri tagok rendszeresen élnek jelzési kötelezettségükkel, ha a felmerülő, gyermeket érintő problémát hatáskörükben nem tudják megoldani, kezelni. Törekednek arra, hogy eredményes munkát végezzenek és a kialakult problémákat mihamarabb orvosolni lehessen. A jelzőrendszer tagjaival való kitűnő együttműködés fontos feltétele a hatékony munkavégzésnek.A gyermekjóléti szolgálat az együttműködés, valamint az észlelő- és jelzőrendszer tagjai tevékenysége összehangolása érdekében a Gyvt. 17 § (5) alapján esetmegbeszélést és szakmaközi értekezletet tart.

A 2015. évben hat alkalommal megrendezésre kerülő szakmaközi értekezletek témái:

- Az iskolai erőszak kezelése
- A gyermekvédelmi észlelő és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan
- A serdülőkor, mint fejlődési folyamat és elakadásai, a serdülőkor viharai
- Gyermekünk védelmében az áldozattá válás megelőzése

- A válás hatása a gyermekre
- A mese szerepe a gyermeki személyiségfejlődésben, a mese fontossága a gyermek életében

Szakmaközi értekezletek célja, hogy koordinációs tevékenység formájában a jelzőrendszer tagjainak gyermekvédelem területeit érintő témákból ismereteket közvetítsünk a hatékony munkavégzéshez.

A gyermekjóléti szolgálatnak a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet értelmében minden év március 31-ig tanácskozást kell szervezni, amelyen a jelzőrendszer tagjainak írásos tájékoztatóit figyelembe véve, átfogóan értékelésre kerül a jelzőrendszer éves működése.

Az értékelés alapján megállapítást nyert, hogy a jelzőrendszer munkáját segítő legfontosabb tényező a folyamatos konzultáció. Fontos a jelzőrendszeri tagokkal kiépített együttműködés fenntartása, a szakmai tapasztalatok folyamatos megbeszélése.

Szükséges a rendszeres kapcsolattartás az intézmények vezetőivel, gyermekvédelmi szakembereivel. A problémák összetettsége miatt megoldás is több esetben csak a különböző szakterületek együttműködése során valósulhat meg.

- Gyermek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok

Lesenceistvánd és Uzsa községek önkormányzatai közös fenntartású óvodát működtetnek Lesenceistvánd településen „Százholdas Pagony” Közös Fenntartású Napköziotthonos Óvoda néven. A törvényi feltételek biztosítottak.

Óvodai férőhelyek száma:	50 fő
Óvodába járók szám:	38 fő
Ebből lesenceistvándi gyermek	29 fő

2013. január 1. napjától a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ működteti a Lesence Völgye Közös Fenntartású Általános Iskolát. A törvényi feltételek biztosítottak.

6. Felügyeleti szervek által történt szakmai ellenőrzések

2015. évben a felügyeleti szervek által Lesenceistvánd településen gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzés nem történt.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok

Az oktatás területén különös gondot kell fordítani a felvilágosító munkára, a káros szenvedélyek, a bűnmegelőzés és az egészséges életmódra nevelés területén. Szabadidős programokkal, felvilágosító előadások szervezésével, a szülőkkel való szorosabb együttműködés kialakításával meg kell akadályozni, hogy gyermekeink a drogfogyasztás és más szenvedélybetegségek, bűnügyek áldozatává/okozójává, fogyasztójává váljanak.

Pszichológus szakemberre, konfliktuskezelési technikák elsajátítására, illetve jogi segítségnyújtás helyi igénybevételeire kellene lehetőséget biztosítani a családok számára.

Továbbra is biztosítani kell, hogy anyagi okból egyetlen gyermek se kerüljön ki a családból, az életvitele, nevelési problémák megoldásához maximális segítséget kell nyújtani a helyi szakemberek bevonásával, illetve máshol igénybe vehető ellátásokról való tájékoztatással.

8. Bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása

Bűnmegelőzési programmal községünk nem rendelkezik.

- Gyermekkorú és fiatalkorú bűnelkövetők száma, az elkövetett bűncselekmények száma, bűnelkövetés okainak bemutatása

Gyermek és fiatalkorú bűnelkövetőről 1 jelzés érkezett 2015. évben

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés

A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés a szabadidős programok tekintetében mutatkozik meg. A korábbi évekhez hasonlóan, már-már hagyományyszerűen 2015. évben is közösen, közösségbe, csoportokba szerveződve a helyi művelődési ház által szervezett programokon szerepeltek. A településen élő gyermekek számára a szabadidő hasznos eltöltéséhez számos program áll rendelkezésre, így például játszóház, sportnap.

Lesenceistvánd településen a szabadidő eltöltésre lehetőséget nyújt a teleház, könyvtár, pinpong asztal áll rendelkezésre a sportoláshoz, a szabadidő eltöltéséhez.

Több szabadidős tevékenységre, főleg a nyári szünidőben szervezett programokra lenne szükség, amelyek a gyermekek korának és érdeklődésének megfelel.

Összességében megállapítható, hogy az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátása megfelelő szakmai színvonalon működik.

Tisztelt Képviselő- testület!

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a 2015. évben végzett gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelést vitassa meg, és fogadja el.

H a t á r o z a t i j a v a s l a t:

Lesenceistvánd Község Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése alapján az Önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2015. évi ellátásáról készített értékelést.

Az Önkormányzat a feladatellátásról szóló értékelést tudomásul vette, azt elfogadja és úgy határozott, hogy lehetőségeitől függően mindent elkövet a feladatellátás szinten tartása érdekében. Az értékelést megküldi a Veszprém Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalához (8200 Veszprém, Megyeház tér 1.)

Felelős: Tóth Csaba polgármester
Határidő: 2016. május 31.

Lesenceistvánd, 2016. május 18.

Tóth Csaba
polgármester